

Svetový deň prevencie samovrážd

Bratislava, 8. september 2014 – Pod záštitou Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) a Medzinárodnej asociácie pre prevenciu samovrážd (IASP) si 10. septembra aj tento rok pripomíname Svetový deň prevencie samovrážd. Cieľom je lepšie porozumieť dôvodom, prečo sa ľudia rozhodnú pre dobrovoľný odchod zo sveta a usilovať sa o prijatie preventívnych opatrení. O dôležitosti témy svedčí aj štatistika Národného centra zdravotníckych informácií. Počet samovrážd, ktorý sme zaznamenali v uplynulom roku, sa priblížil k desaťročnému maximu. Podľa svetových štatistík každých 40 sekúnd spácha niekto samovraždu a ročne si siahne na život až milión ľudí.

Podľa údajov Národného centra zdravotníckych informácií sa počet úmyselných sebapoškodení (samovrážd a pokusov spolu) v roku 2013 vyšplhal na 1 600 prípadov. Oproti roku 2012 je to o 11 prípadov viac. Ak sa pozrieme samostatne len na samovražedné pokusy, tu je štatistika „optimistickejšia“. Za uplynulý rok evidujeme 972 pokusov o samovraždu s následným poskytnutím psychiatrickej zdravotnej starostlivosti, čo je o 46 prípadov menej ako v roku 2012. Nárast sme však zaznamenali v počte samovrážd, a to až o 10% (57 prípadov) v porovnaní s rokom 2012. Celkovo nám za rok 2013 bolo nahlásených 628 samovrážd. Približujeme sa tak k počtu samovrážd v roku 2008 (631) - najvyššiemu za posledných 10 rokov.

V počte samovrážd dlhodobo prevládajú muži. V minulom roku sme zaznamenali 544 samovrážd mužov a 84 žien. Pri pokusoch o samovraždu je podiel mužov (550) a žien (422) vyrovnanější. Najčastejším spôsobom vykonania samovraždy u mužov (390) aj žien (41) bolo obesenie a ženy volili viackrát aj skok z výšky (21). Samovražedné pokusy boli u mužov najčastejšie vykonané poškodením ostrým predmetom (153), u žien otravou a priotrávením liekmi (205). Z hľadiska pracovného stavu sa najčastejšie o samovraždu pokúsili nezamestnaní (38%). Viac ako 3/4 pokusov bolo u osôb so stredným vzdelaním bez maturity, základným ukončeným a stredným vzdelaním s maturitou. Podľa trvalého bydliska bolo najviac samovrážd hlásených v Banskobystrickom kraji (110) a najmenej v Trnavskom kraji (61). Najvyšší počet samovražedných pokusov bol hlásený v Bratislavskom kraji (210) a najmenej ich evidujeme v Nitrianskom kraji (45).

Podľa odhadovaných štatistík WHO vo svete spácha samovraždu približne milión ľudí ročne. V niektorých krajinách je samovražda dokonca jednou z troch hlavných príčin úmrtia osôb vo veku 15-44 rokov. Tieto údaje však nezahŕňajú samovražedné pokusy, ktoré môžu byť mnohonásobne častejšie ako samovraždy (podľa niektorých štúdií až 20-krát častejšie).

Podľa svetových prieskumov sú významným rizikovým faktorom pre samovražedné sklony duševné poruchy (najmä depresie a poruchy správania spôsobené konzumáciou alkoholu), a to hlavne v Európe a Severnej Amerike.

Kontakt:

Peter Bubla
Kancelária riaditeľa
Národné centrum zdravotníckych
informácií

Telefón:

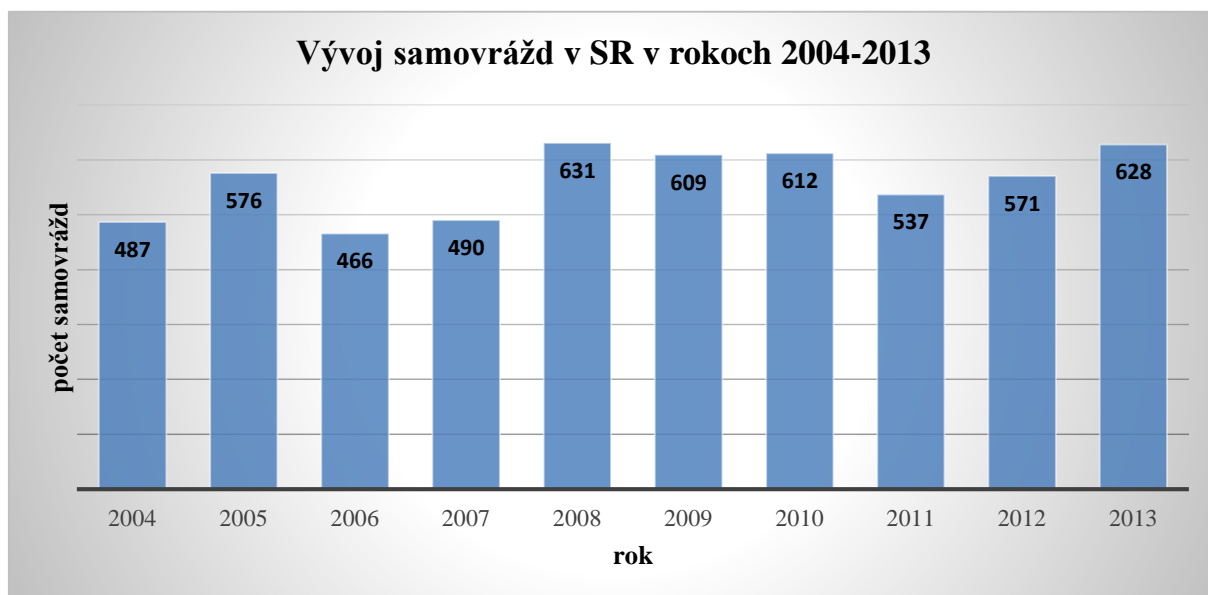
02/57269330
0918 583 309

E-mail:

peter.bubla@nczisk.sk
www.nczisk.sk

Porovnávanie počtu samovrážd je problematické, keďže niektoré krajiny nevedú presné údaje o dobrovoľných úmrtiach.

Podľa štatistík OECD, najnižšia miera úmrtnosti v dôsledku samovrážd je v krajinách ako Grécko, Turecko, Mexiko, Brazília a Taliansko s približne 6 a menej úmrtiami na 100-tisíc obyvateľov. Najvyššia miera je naopak v Kórei, Maďarsku, Rusku, Japonsku a Slovinsku s viac ako 20 úmrtiami na 100-tisíc obyvateľov. Od roku 1995 sa miera samovrážd znížila v mnohých krajinách až o 40% a viac, a to napríklad v Bulharsku, Estónsku, Maďarsku a Lotyšsku. Aj napriek tomuto pozitívnemu trendu, Maďarsko, Estónsko a Lotyšsko stále vykazujú vysoké čísla samovrážd v Európe. Naopak, miera samovrážd sa od polovice do konca 90-tych rokov (v čase Ázijskej finančnej krízy) prudko zvyšovala v Kórei a v Japonsku. Avšak zatiaľ čo v Japonsku sa podľa posledných údajov táto miera stabilizovala, v Kórei čísla stále rastú a samovražda je dnes v tejto krajine štvrtá najčastejšia príčina smrti.

Zdroj: NCZI - Štatistické zisťovanie Hlásenie príčin a okolností úmyselného sebaopoškodenia

Kontakt:

Peter Bubla
Kancelária riaditeľa
Národné centrum zdravotníckych
informácií

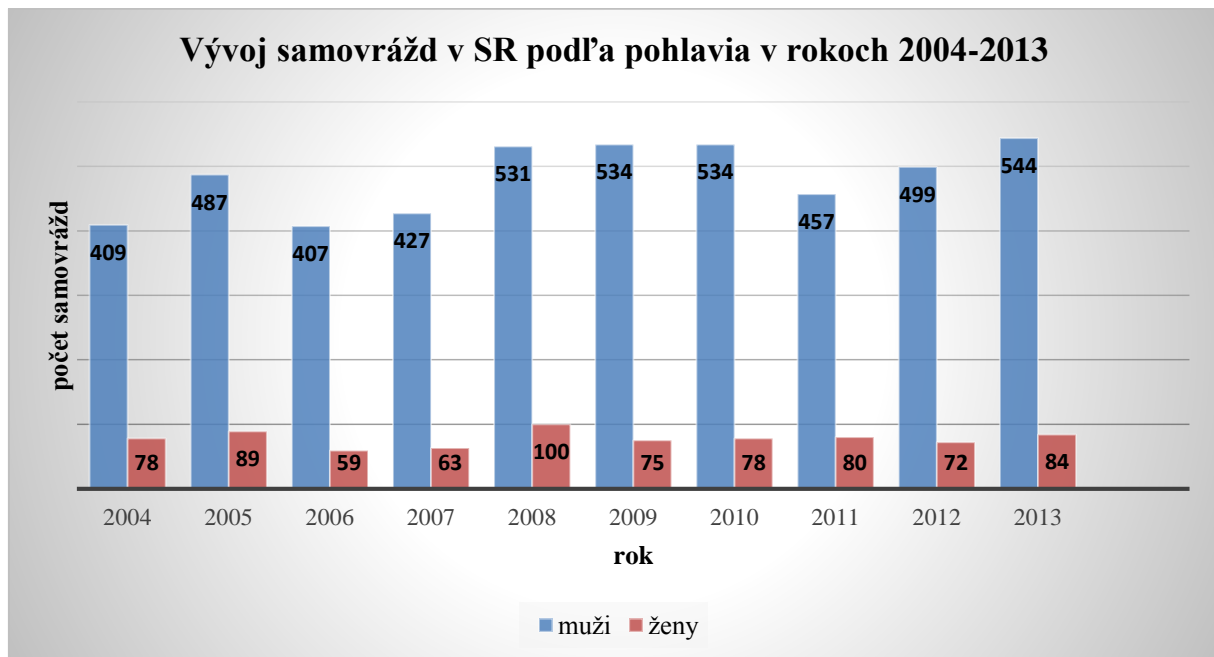
Telefón:

02/57269330
0918 583 309

E-mail:

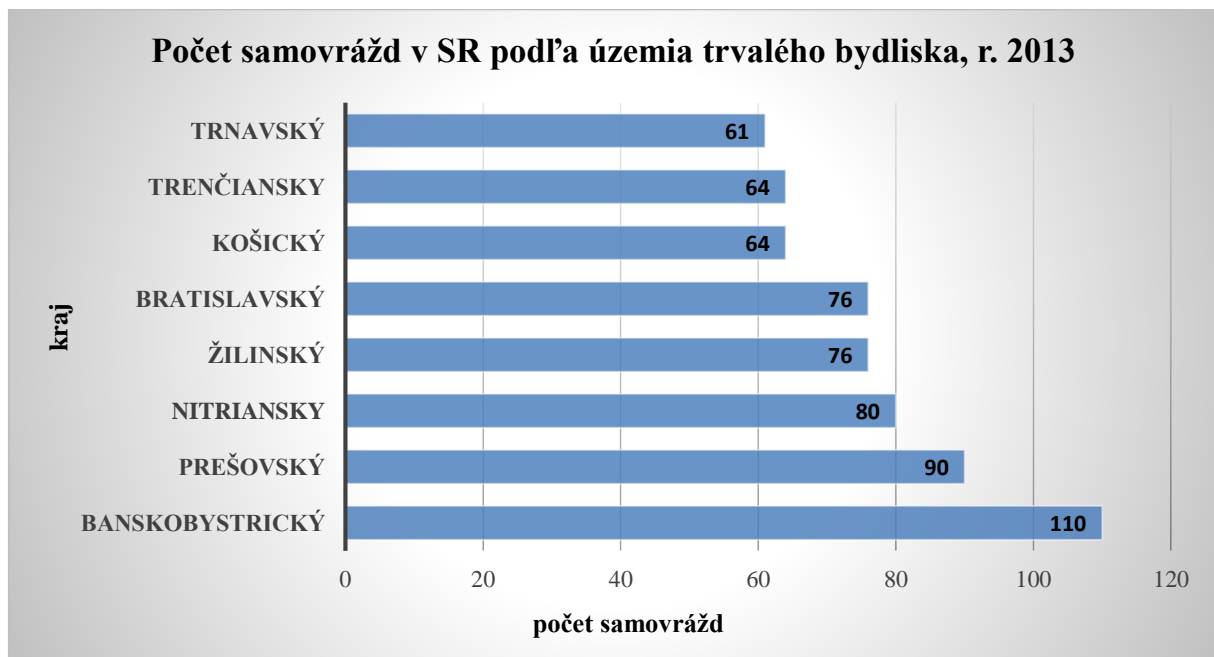
peter.bubla@nczisk.sk
www.nczisk.sk

Vývoj samovrážd v SR podľa pohlavia v rokoch 2004-2013

Zdroj: NCZI - Štatistické zisťovanie *Hlásenie príčin a okolností úmyselného sebapoškodenia*

Počet samovrážd v SR podľa územia trvalého bydliska, r. 2013

Zdroj: NCZI - Štatistické zisťovanie *Hlásenie príčin a okolností úmyselného sebapoškodenia*

Kontakt:

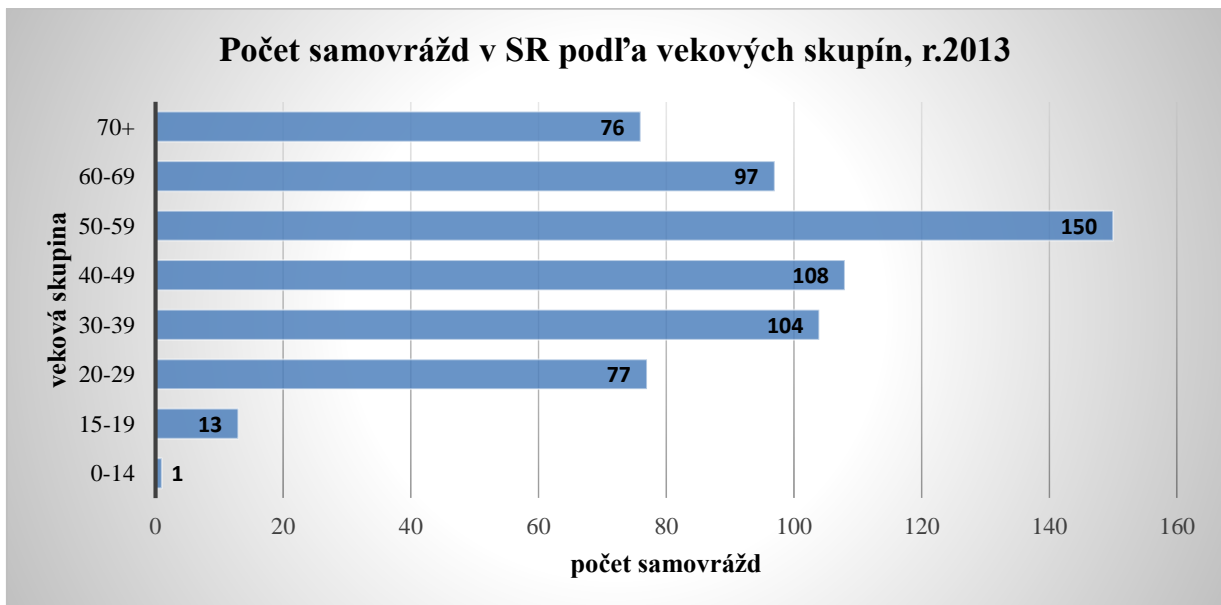
Peter Bubla
Kancelária riaditeľa
Národné centrum zdravotníckych
informácií

Telefón:

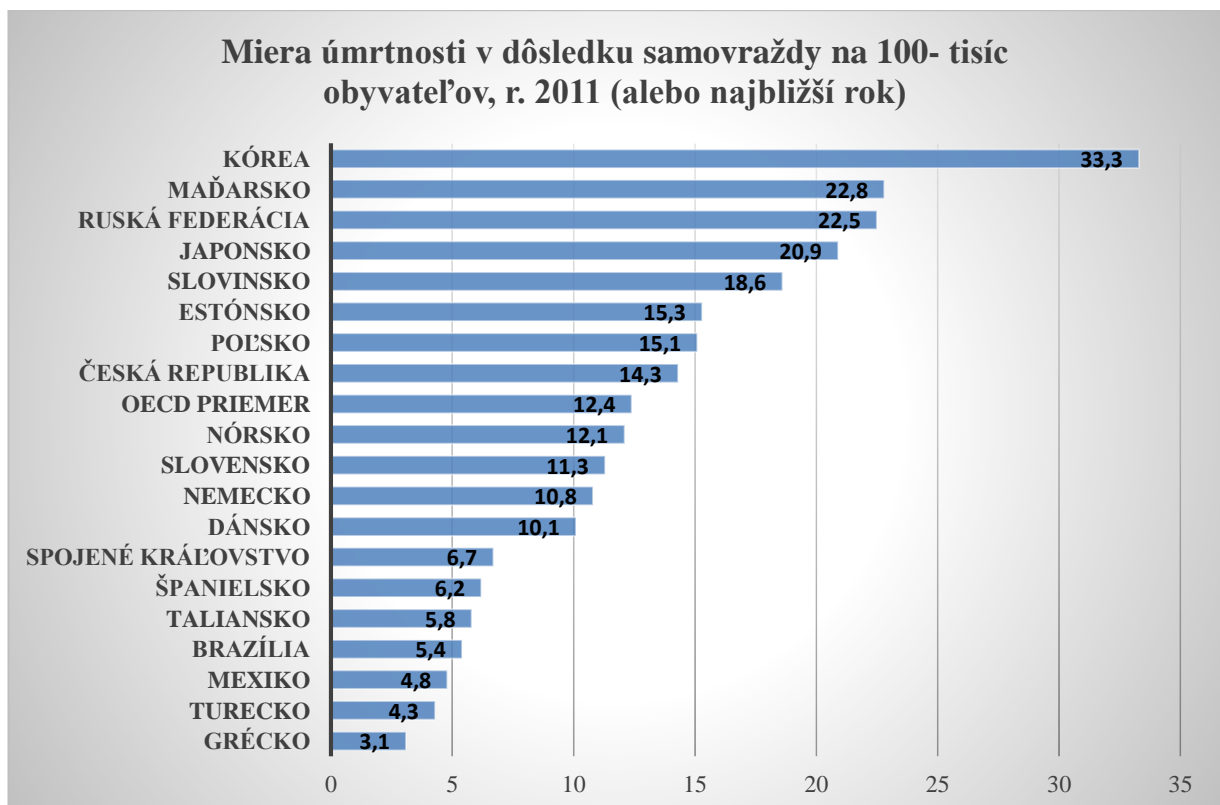
02/57269330
0918 583 309

E-mail:

peter.bubla@nczisk.sk
www.nczisk.sk

Zdroj: NCZI - Štatistické zisťovanie *Hlásenie príčin a okolností úmyselného sebapoškodenia*

Zdroj: OECD Health Statistics, http://dx.doi.org/10.1787/health_glance-2013-en

Kontakt:

Peter Bubla
Kancelária riaditeľa
Národné centrum zdravotníckych
informácií

Telefón:

02/57269330
0918 583 309

E-mail:

peter.bubla@nczisk.sk
www.nczisk.sk